

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ
ДОСЯГНЕННЯ
КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

Пояснювальна записка і розрахунки
до магістерської кваліфікаційної роботи

МРЕ. 995.01.04 ПЗ

Виконала:

студентка групи: 213-ФС-Д23
спеціальності 072«Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
(роботу виконано самостійно, відповідно
до принципів академічної доброчесності)
Чорноус В.В.

Керівник: доцент, канд. екон.наук
Тройнікова О.М.

Рецензент: професор, доктор екон.наук
Овчиннікова В.О

2025

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 115 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 10 рисунків, 34 таблиці, 51 літературне джерело.

Актуальність теми. Ефективність діяльності сучасних підприємств значною мірою залежить від рішень щодо управління витратами, яке стає ключовим фактором утримання конкурентних переваг та забезпечення сталого розвитку. Витрати є необхідною умовою функціонування підприємства, а кількість та якість їх здійснення мають значний вплив на формування фінансових результатів.

Метою кваліфікаційної роботи є розвиток теоретичних і практичних засад удосконалення управління витратами підприємства з метою досягнення конкурентних переваг.

Об'єктом дослідження – є процеси формування та управління витратами на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та організаційні методи і принципи формування та ефективності управління витратами на досліджуваному підприємстві.

Теоретико-методичну основу дослідження становлять загальнонаукові методи та прийоми, такі як аналіз і синтез, індукція та дедукція, спостереження та узагальнення, абстрагування та ідентифікація, системний підхід.

Інформаційною основою дослідження є законодавчі та нормативні акти, публікації, матеріали конференцій, інформація у вигляді текстів, алгоритмів, аналітичних методів, досліджень, конкретних характеристик, параметрів, визначення вихідних даних та розрахунків, фінансова звітність ТОВ «Промінь».

Ключові слова: ВИРОБНИЦТВО, УПРАВЛІННЯ, ВИТРАТИ, КОНТРОЛЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ.

ABSTRACT

This qualification paper includes 115 A4 pages of explanatory notes, which encompass 10 figures, 34 tables, and 51 literary sources.

Relevance of the topic. The efficiency of modern enterprises largely depends on decisions regarding cost management, which becomes a key factor in maintaining competitive advantages and ensuring sustainable development. Costs are an essential condition for the functioning of an enterprise, and their quantity and quality significantly influence the formation of financial results.

The purpose of the qualification work is to develop theoretical and practical foundations for improving enterprise cost management to achieve competitive advantages.

The object of the research is the processes of cost formation and management at the enterprise.

The subject of the research comprises theoretical, methodological, and organizational methods and principles of cost formation and effective management at the studied enterprise.

The theoretical and methodical basis of the study includes general scientific methods and techniques such as analysis and synthesis, induction and deduction, observation and generalization, abstraction and identification, and a systematic approach.

The information base of the research consists of legislative and regulatory acts, publications, conference materials, information in the form of texts, algorithms, analytical methods, studies, specific characteristics, parameters, determination of initial data and calculations, and financial reporting of "Promin" LLC.

Keywords: PRODUCTION, MANAGEMENT, COSTS, CONTROL, WORK EFFICIENCY.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра фінанси облік і аудит

Освітній рівень: магістр

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Управління фінансами, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,

професор, д-р екон. наук

 _____ О.Г.Кірдіна

«30» вересня 2024 року

ЗАВДАННЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

- 1 Тема «Управління витратами підприємства для досягнення конкурентних переваг» керівник Тройнікова Олена Миколаївна, канд. екон. наук, доцент, затверджена розпорядженням по економічному факультету від «21» жовтня 2024 року № 21/24
- 2 Строк подання студентом закінченої роботи «10» січня 2025 року.
- 3 Вихідні дані: підібрати законодавчі акти і нормативні документи з теми дипломної роботи; вивчити і узагальнити монографічну, наукову, навчальну літературу щодо теми дипломної роботи; ознайомитися і підібрати сучасні публікації з теми роботи в наукових журналах й інших періодичних виданнях; зібрати, узагальнити, проаналізувати фінансову, статистичну, економічну інформацію про об'єкт дослідження для виявлення сутності і ролі фінансово-економічного аналізу в діяльності підприємства.
- 4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) виявити економічну сутність фінансових результатів, дослідити теоретичні підходи до аналізу фінансових результатів підприємства та існуючі методи і моделі управління та прогнозування фінансових результатів, провести

фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства для чого охарактеризувати та дослідити основні показники діяльності.

5 Перелік графічного матеріалу наукові підходи щодо визначення сутності поняття фінансового результату, аналіз активу та пасиву балансу, аналіз ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості, аналіз фінансових результатів, рентабельності, прогнозування фінансових результатів,

6 Дата видачі завдання «30» вересня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Стан виконання етапів	Примітка
Вибір теми та її затвердження	02.10.2024-10.10.2024	
Підбір літератури та статистичних матеріалів	11.10.2024-17.10.2024	
Консультація з керівником щодо організації роботи	18.10.2024-26.10.2024	
Огляд джерел інформації	27.10.2024-31.10.2024	
Написання чернетки першого розділу дипломної роботи	01.11.2024-07.11.2024	
Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи	08.11.2024-15.11.2024	
Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи	16.11.2024-27.11.2024	
Аналітична обробка інформації та написання висновків до третього розділу роботи та висновків до всієї роботи	01.12.2024-27.12.2024	
Перед захист на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи	10.01.2025	

Студент

Керівник _____

Зміст

Вступ	7
1 Теоретичні аспекти управління витратами підприємства для досягнення конкурентних переваг	10
1.1 Витрати як об'єкт управління та засіб досягнення конкурентних переваг	10
1.2 Методи управління витратами підприємства	22
1.3 Системний підхід до управління витратами підприємства	29
Висновки до першого розділу	38
2 Комплексний аналіз діяльності ТОВ «Промінь»	40
2.1 Техніко-економічний та фінансовий аналіз	40
2.2 Аналіз витрат ТОВ «Промінь»	55
2.3 Аналіз впливу рівня витрат на фінансово-господарську діяльність підприємства ТОВ «Промінь»	66
2.4 Оцінка результативності стратегічного й тактичного контролінгу в управлінні витратами підприємства	72
Висновки до другого розділу	81
3 Шляхи вдосконалення управління витратами на ТОВ «Промінь»	82
3.1 Загальні напрями удосконалення управління витратами	82
3.2 Визначення впливу факторів на величину витрат підприємства з використанням кореляційно-регресійного аналізу	88
3.3 Розрахунок економічної ефективності управління витратами	92
Висновки до третього розділу	99
Висновки	100
Список використаних джерел	103
Додаток А	108

					МРЕ. 995.01.04 ПЗ					
Зм..	Арк.	№ докум.	Підпис/	Дата	Управління витратами підприємства для досягнення конкурентних переваг		Літ.	Аркуш	Аркушів	
Розробив	Чорноус В.В.								6	115
Перевірив	Тройнікова О.						УкрДУЗТ			
Н. Контр.	Тройнікова О.						6			
Затверд.	Кірдіна О.Г.									

Список використаних джерел

- 1 Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 18. Ст. 265
- 2 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2014 № 73 *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
- 3 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 (в редакції від 18 березня 2015 р.).
- 4 Азаренкова, Г. М. *Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни - 2-ге вид., випр. і доп.* – К. : Знання-Прес, 2006. 287 с.
- 5 Аметов, Р. Ф. *Виробнича функція в економічному зростанні. Економіка України*, 2003. Випуск № 12. С. 40-45.
- 6 Беляєв, О. О. *Економічна політика. Навчальний посібник. 3-тє видання*, 2007. К.: КНЕУ. С. 38-40.
- 7 Верхоглядова, Н. І. *Зміст та значення прибутку як головної рушійної сили ринкової економіки. Економічний простір*, 2008. № 18. С. 180-192.
- 8 Думенков, В. В. *Формування і розподіл прибутку на підприємстві. Економіка та управління: історії, реалії та перспективи*, 2020. Вип. №1. С. 256-277.
- 9 Головніна, О. Г. *Основи соціальної економіки. Підручник. 2-ге видання, перероблене та доповнене*, 2013. К.: Центр учбової літератури. С. 153-157.
- 10 Гончаров, П. В. *Аналітичні можливості бухгалтерської (фінансової) звітності в управлінні інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств АПК. Фундаментальні дослідження*, 2019. - №2. - Частина 5. С. 1017-1022.
- 11 Денисенко, Л. О. *Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві. Вісник КНУТД. Випуск №1*, 2015. С. 145-151.

12 Дженкова, Г. К. Фактори зростання прибутку виробничого підприємства. Культура народів Причорномор'я, 2008. № С. 30 – 31-2.

13 Костецький, Я. І. Рентабельність як показник ефективності сільськогосподарського виробництва аналіз. Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка, 2012. № 2[28]. С. 98-100.

14 Донець, Л. І. Управління формуванням прибутку підприємства в умовах ринкових умов формування господарювання: монографія. 2020. Донецьк : Вид-во ДНУЕТ. 255 с.

15 Думенков, В. В. Формування і розподіл прибутку на підприємстві. Економіка та управління: історії, реалії та перспективи, 2020 Вип. №1. С. 256-277.

16 Єпіфанова, І. Ю. Фактори зростання прибутку підприємства. Молодий вчений, випуск №7(34), 2020 року.

17 Жигалкевич, Ж. М. Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства. Економіка і суспільство, 2020. Вип. №4. С. 145-148.

18 Іванюта, П. В. Управління ресурсами і витратами: навч. Посібник.2009. К. : Центр навчальної літератури. 320с.

19 Шпанковська, Н. Г. Економічна діагностика. Розділ II. Особливості методики фінансової та управлінської діагностики: Опорний конспект лекцій, 2005. - Дніпропетровськ: НМетАУ.120 с.

20 Кайтанський, І. С. Аналіз шляхів і резервів підвищення прибутковості хлібопекарської галузі України. Економіка харчової промисловості, 2019. Випуск № 1. 33-37.

21 Киштимова, Е. А., Чернишова О. О. Аналіз факторів підвищення якості прибутку в механізм управління організацією Вектор економіки, 2021. №3. С. 75-78.

22 Коваленко, Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доп., 2008. К. : Знання. 483 с.

23 Шпанковська, Н. Г. Економічна діагностика. Розділ II. Особливості

методики фінансової та управлінської діагностики: 2005. Дніпропетровськ: НМетАУ. 120 с.

24 Козлов, В. В. Анализ рентабельности деятельности предприятия (на примере ОПХ «Овощевод») / В. В. Козлов.

25 Макеєнко, А. Г. Інноваційна діяльність як один із факторів впливу на прибуток суб'єктів господарювання в Україні. Інвестиції: практика та досвід, 2013. № 13. С. 62-65.

26 Мартиненко, В. П. Стратегія життєздатності промислових підприємств: монографія. 2006. - К. : Центр навчальної літератури. 328 с.

27 Міроседі, С. А. Фактори та резерви збільшення прибутку підприємств. Рентабельність як показник ефективності сільськогосподарського виробництва аналіз. Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка, 2012. № 2[28]. С. 98-100.

28 Костецький, Я.І. Факторний аналіз рентабельності діяльності сільськогосподарських підприємств. Економічний аналіз, 2012. Випуск 10. Ч. 4. С. 179-181.

29 Кравченко, В. П. Дослідження резервів зростання прибутковості підприємства (на прикладі ПАТ «Червона Зірка»). Наукові записки, випуск №13, 2013 року

30 Красова, А. С. Особливості обліку витрат і визначення фінансового результату в будівельних організаціях. Наукові записки, 2010. №2. С. 56-61.

31 Літньова, Н. А. Сучасні підходи вдосконалення методології механізму управління сталим розвитком промислових підприємств. Наукові записки. Символ науки, 2020. № 4-1 (16). С. 142-146.

32 Шпанковська, Н. Г. Економічна діагностика. Розділ II. Особливості методики фінансової та управлінської діагностики: Опорний конспект лекцій. 2005. - Дніпропетровськ: НМетАУ. 120 с.

33 Мочерний, С. В. Економічна теорія. Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. С. 75-80.

34 Нагрецькіс, А. Ю. Управління прибутком підприємства. Ефективна

економіка, 2021. Вип. №2. С. 125-131.

35 Петруня, Н. В. Фінансові результати як джерело формування активів сільськогосподарських підприємств. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит», 2007. – Суми: СНАУ. №1. С. 56-59.

36 Николишин, С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. Young Scientist, 2021. Вип. №2. С. 299-303.

37 Нікіфорова, Є. В. Економічний потенціал як сукупність ресурсів фінансовогосподарської діяльності. Азимут наукових досліджень: економіка та управління, 2013. Вип. №1. С. 20-22.

38 Огійчук, М. Ф. Суть прибутку та підходи до методики його визначення. Економіка АПК, 2009. Вип. № 6. С. 31–45.

39 Олійник, О. В. Прибутковість різних видів економічної діяльності і тенденції їх розвитку. Вісник ХНАУ. Серія: Економіка АПК і природокористування, 2008. Вип. № 7. С. 3–11.

40 Отпущеннікова, О. Н. Вибір методів управління прибутком. Економіка. Менеджмент. Підприємництво. Зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, 2002. Вип. № 9. Луганськ : СНУ ім. В. Даля. С. 37-43.

41 Петруня, Н. В. Фінансові результати як джерело формування активів сільськогосподарських підприємств. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит», 2007. Суми: СНАУ. Вип. №1. С. 56-59.

42 Погребняк, А. Ю. Механізм антикризового управління на підприємствах машинобудування : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут» МОН України, м. Харків, 2020.

43 Посилаєва, К. І. Підходи визначення прибутку для аналізу ефективності діяльності підприємства. Вісник ХНАУ. Серія: Економіка АПК і природокористування, 2008. Вип. № 7. С. 83–87.

- 44 Плаксієнко, В. Я. Методика визначення фінансових результатів та відображення їх в обліку. Облік і фінанси АПК, 2009. Вип.№ 2. С. 16–21.
- 45 Ратошнюк, Т. М. Перспективи розвитку хмелярства України в контексті євроінтеграційних процесів. Економіка АПК, 2008. Вип.№4. С. 59 - 62.
- 46 Рєпіна, І. М. Аналіз структури активів підприємств України за видами економічної діяльності.
- 47 Романова, Т. В. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. Ефективна економіка, 2019. №4.
- 48 Рубан, Л. О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств за сучасною формою балансу. Вісник НТУ «ХПІ», випуск №26, 2019р.
- 49 Рязєва, Т. Г. Зарубіжні методики визначення ймовірності банкрутства підприємства. Вісник Хмельницького національного університету, випуск №3, 2010 р. С. 177-181.
- 50 Семенко, О. Г. Аналіз розвитку харчової промисловості України. Економічний вісник університету, випуск №33/1, 2021 року
- 51 Стецюк, С. С. Фактори впливу на прибуток м'ясопереробних підприємств Черкаської області. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2013. Вип. 1. С. 72-81.